

MensenWerk

In de rubriek MENSENWERK willen we telkens een groep 'mensen' belichten die op één of andere manier betrokken is bij de werking van het jeugdverblijfcentrum. Deze keer hebben we het over animatie die je als uitbater kan aanbieden. Dat animatie een ruim begrip is, zal zeker blijken uit onderstaand artikel.

EEN TIKKELTJE MEER

EEN AANTREKKELIJK ANIMATIE-AANBOD VOOR JE JEUGDVERBLIJFCENTRUM

WANDELEN EN FIETSEN

De meerderheid van de groepen koppelt een verblijf aan een kennismaking met de omgeving. Wandelen en/of fietsen staat daarom bij vele bezoekende groepen op het programma.

Als uitbater van een jeugdverblijfcentrum kan je daarop inspelen door de bezoekende groepen op weg te helpen. Dit kan door zelf een aanbod uit te werken of op zoek te gaan naar reeds bestaande initiatieven.

De meest eenvoudige manier is het ter beschikking stellen van (geplasticificeerde) stafkaarten (te bestellen op www.ngi.be of in de betere winkels) waarmee groepen, op eigen houtje, tochten kunnen maken.

Wil je als uitbater zelf de handen uit de mouwen steken, dan kan je verschillende tochten uitwerken. Omdat het lopen langs verharde wegen niet aantrekkelijk en soms gevaarlijk is, kan je een veldwegel verkiezen. Dit kan zonder probleem als deze binnenwegel ook op kaart staat. Met binnenwegels die niet op kaart staan, moet je voorzichtig zijn: meestal zijn deze bedoeld om erosie tegen te gaan en dus niet geschikt voor grote groepen wandelaars. Voor bosklassen kan je zelfs verder gaan en een bundel samenstellen met diverse educatieve tochten

zoals een paddestoelenwandeling (met gids?) of een kabouterpad.

Bepaalde tochten vragen ook het nodige materiaal: een oriëntatieweg kan niet zonder enkele kompassen en een veilige nachtwandeling vraagt een set veiligheidsvestjes. Materiaal dat je eventueel kan verhuren of in bruikleen geven.

De wijde omgeving verkennen met de fiets is een andere mogelijkheid. Heel wat uitgestippelde tochten vind je op www.fietsroute.org, maar je kan uiteraard opnieuw gebruik maken van je creativiteit. Alleen is het niet altijd eenvoudig om het vervoer van de fiet-

sen georganiseerd te krijgen, zeker als grote groep. Fietsen ter plaatse aanbieden zou een goede oplossing kunnen zijn, maar is toch niet evident: als uitbater is het een behoorlijke investering en bovendien ben je ook permanent verantwoordelijk voor de goede staat van de fietsen. Afspraken maken met een verhuurfirma in de buurt kan daarom een dankbaar alternatief zijn.

EEN KOFFERTJE VOL

Beschik je over sportmateriaal, dan zal je merken dat daarvan gretig gebruik wordt gemaakt. Daarom investeren bepaalde jeugdverblijfcentra bewust

in een sportkoffer en gebruiken ze dit actief in hun promotie. Zo'n koffer hoeft zelfs niet duur te zijn en kan daarenboven jaarlijks worden aangevuld. Een frisbee, een voetbal, een volleybal, een springtouw en een koord voor touwtrekken kunnen de sportkoffer al aardig vullen.

Een tweede soort koffer kan een koffer voor binnenhuisactiviteiten zijn. Stop daarin gezelschapspelen voor grote en kleine groepen, maar ook voor de diverse leeftijdsgroepen, vul aan met circusmateriaal, verkleedkledij en enkele strips en je hebt een uniek aanbod voor de verblijvende groep. Nadeel van kleinere onderdelen is wel dat het meer tijd vraagt om te controleren of alles nog volledig is.

Kan je in je jeugdverblijfcentrum een aparte ruimte voorzien voor het inrichten van een speelzaal, dan heb je uiteraard nog meer mogelijkheden. Denken we hierbij aan de vele volksspelen: een kegelspel, een sjoelbak, een toptafel, een trou madam of een pierbol. Ook met een oude biljart, voetbaltafel of tafeltennistafel zal je "scoren".

INRICHTING VAN HET TERREIN

Het terrein rond het jeugdverblijfcentrum kan enkele vaste bestemmingen krijgen. Het meest voor de hand

liggend is de aanwezigheid van één of meerdere sportterreinen met een voetbalgoal, een basketbalring en/of een volleybalnet. Dit zorgt ongetwijfeld voor het nodige sportplezier, zeker als dit gecombineerd wordt met de sportkoffer. Voor de avonturiers onder de bezoekers is dan weer een touwenparcours of klimmuur met het nodige klimmateriaal leuk meegenomen. Let wel, hier zal je moeten voldoen aan de reglementering op de speeltoestellen (zie artikel in HuisWerk 4) en moet je een gebrevetteerd begeleider vragen. Heb je onvoldoende buitenruimte, dan kan je kiezen voor een levensgroot schaakspel op het binnenplein. En een kampvuurkring waar het 's avonds aangenaam toeven is, is eigenlijk een must voor iedereen die in de zomer jeugdbewegingen ontvangt.

Een nieuwe trend bij jeugdgroepen is het meebrengen van reuzentrampolines of verplaatsbare zwembaden. Als uitbater kan je op deze trend inspeken door zelf te voorzien in die moderne ontspanningsvormen of je kan de bezoekende groepen alternatieven aanbieden. Bepaalde volksspelen voor buiten kunnen minstens even plezierig zijn. Een kegelspel of enkele skilatten zijn maar enkele voorbeelden. Verkies je toch mee te stappen in de nieuwe trends, bekijk dan zeker de daaraan verbonden kostprijs. Zo zal het vullen van je zwembad ook een invloed hebben op je waterfactuur.

DIDACTISCH MATERIAAL

Afhankelijk van je doelgroep zal het didactisch materiaal anders worden aangewend. Terwijl een schrijf-, wit- of prikbord voor scholen dient als alternatief voor het schoolbord, gebruikt het jeugdwerk dit om de scores van hun quiz op te noteren. Hetzelfde geldt voor een dia- of overheadprojector. Voor de jeugdbeweging is dit het ideale hulpmiddel bij het maken van een mooie vlag omdat ze de projectie maar moeten overnemen, terwijl een vormingsgroep dit als instrument ziet dat visuele ondersteuning biedt bij de

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

KAREL COGGE 'T KRAAIENEST NIEUWPOORT

Karel Cogge is een boot die werd ingericht als jeugdverblijfcentrum en eigendom is van The Outsider-coast. Naast het verblijfcentrum biedt de organisatie ook nog diverse programma's aan zoals vaarklassen, sportieve weekends of relaxweekends. Om alle programma's te organiseren en te begeleiden, schakelt verantwoordelijke Geert Uytterhoeven zowel externen in als eigen personeel. Ook studenten kunnen er in de zomermaanden tewerkgesteld worden. In de zomer kan het aantal medewerkers oplopen tot 40 personen.

THE GREEN VALLEY VOEREN

In Teuven, een dorpje in de Voerstreek, kan je op de actieve boerderij van Luc Hollands het jeugdverblijfcentrum The Green Valley vinden. De extra troeven van The Green Valley zijn zonder twiifel de boerengolf en de boerenbowling. Boerengolf is gebaseerd op de gewone golf, maar is in uitvoering groter. De hole is een emmer, de club is een houten klomp aan een stok, de golfballen zijn vervangen door handballen en de green is een gewoon weiland. Boerenbowling is eveneens een kopie van de gewone bowling, toch werd aan de spelregels serieus gesleuteld.

DUIN EN ZEE OOSTENDE

Op de website van Duin en Zee, een jeugdverblijfcentrum in Oostende, kan je een link vinden naar Horizon Educatief. Dit is een organisatie die rond de Noordzee een aanbod op maat heeft naar het jeugdwerk en de scholen toe. Deze organisatie is naast het jeugdverblijfcentrum gevestigd, maar werkt volledig los van het verblijfcentrum en omgekeerd. Door

de link van Horizon Educatief op de website van Duin en Zee hebben ze een extra promotiemiddel. Zo kunnen scholen die gebruik willen maken van het aanbod van Horizon Educatief, verblijven in Duin en Zee. Op die manier kunnen jeugdverblijfcentrum en educatieve organisatie elkaar versterken.

VERLOREN BOS LOKEREN

Dankzij de creativiteit van oud-leerkracht Frans Helsen, verantwoordelijke van het Verloren Bos, beschikt het jeugdverblijfcentrum in Lokeren over een heel gamma aan educatieve pakketten. Een fotozoektocht, een kompastocht, een kabouterpad, een speelse wandeling en een natuurleerpad zijn maar enkele voorbeelden. Wie wil, kan de activiteiten, excursies en mogelijke bezoeken digitaal ontvangen en eventueel aanpassen. Het nodige materiaal is, al dan niet tegen betaling, ter plaatse beschikbaar. Naast de programma's werd de voorbije jaren ook geïnvesteerd in voldoende materiaal. Zo kan men zich uitleven op de pingpongtafel of de voetbaltafel. Wie het liever wat rustiger doet, kan lezen in de vele stripverhalen of kijken naar een film. Binnenkort komt er buiten nog een groot schaakspel bij.

LIEDERICQ LE PETIT GÉANT RUSSEIGNIES

Net over de taalgrens, 4 kilometer onder Ronse, ligt jeugdverblijfcentrum Liedericq le petit géant. Uitbaatster Anne Marie Laureys biedt er volledig vrijblijvend klei- en keramieklessen aan aan de verblijvende groepen. Voor wie interesse heeft, wordt een aanbod 'à la carte' uitgewerkt. Dit kan zowel een initiatie als een volledige stage zijn. Een stage duurt ongeveer een week en wordt meestal gevraagd door scholen, terwijl de initiaties soms niet langer dan een namiddag duren. Om dit alles mogelijk te maken, beschikt Liedericq le petit géant over een goed uitgeruste stageplek met draaischijven, verschillende types van ovens en ruimte te over om allerlei experimenten mogelijk te maken. Alle creatieve voorstellen zijn dan ook bespreekbaar.

curcus. Ook hier staat de technologie niet stil: meer en meer groepen vragen naar een video, dvd-speler of een beamer. Ook een internethoekje vind je terug in de meer uitgeruste jeugdverblijfcentra. Al hoeft je die ontwikkeling niet noodzakelijk te volgen: ligt de klemtoon op bosklassen of natuurkampen, dan spreekt het voor zich dat de uitbouw van een natuuratelier meer tot de verbeelding spreekt.

TONEEL

Vormingen rond expressie, het brengen van een kamphema aan de hand van een toneel of het presenteren van een quiz krijgen een extra dimensie vanop een podium. Als je daarbij nog extra sfeer kan creëren door een mooi decor, wat muziek en sfeerlicht, dan kan het niet meer stuk. Daarom is het verzamelen van oude meubelen, het plaatsen van een verplaatsbaar podium of de nodige randinfrastructuur een bijkomende troef van je huis.

Het grote nadeel van de meer technische randinfrastructuur is echter de hoge kostprijs en de steeds evoluerende markt. Wil je toch iets voorzien, dan kan je ervoor kiezen enkel een doekenset, wat kleurensplots en een cd-speler aan te schaffen.

ONTLEENEN OF HUREN VAN MATERIAAL

Als jeugdverblijfcentrum kan je natuurlijk niet alles in de kast hebben, ofwel omwille van plaatsgebrek of gewoon omdat de aankoopprijs te hoog is. Zelf materiaal ontlenen is daarom een eerste optie. Hou er wel rekening mee dat de vraag veelal groter is dan het aanbod, waardoor je verplicht bent om vroeg te reserveren. Dit kan bijv. bij de gemeentelijke of provinciale uitleendienst. Maak dan wel goede afspraken met de groepen over welk materiaal ze kunnen gebruiken en in welke staat ze het gekregen hebben. De tweede optie is huren, in bepaalde omstandigheden een waardig alternatief. De huurmarkt is immers zo groot dat je er bijna alles kan terugvinden.

Een springkasteel, gekke fietsen of de bovenvermelde koffers zijn maar enkele voorbeelden. Wil je als verblijfcentrum zelf een aanbod huren, dan maak je, zoals bij de aankoop van animatiemiddelen, ook bij het huren best een grondige denkoefening. Aan de hand van diverse factoren zoals de huurprijs, de huurperiode, je doelgroep,... zal je de afweging moeten maken of het wel zinvol is zo'n animatiemiddel aan te bieden. Is het niet zinvol, dan kan je ook een lijst voorzien van huur- of uitleenmogelijkheden in de buurt. De bezoekende groepen kunnen dan zelf initiatief nemen. Voor het jeugdwerk zijn er trouwens vaak goedkopere prijzen.

WERKEN MET ANIMATOREN

Naast het aankopen en huren van allerlei animatiemiddelen, kan je ook zelf animatie verzorgen. Binnen je centrum kunnen verschillende programma's uitgewerkt worden die dan kunnen aangeboden worden aan verblijvende groepen. Dit kan gebeuren door eigen mensen (vrijwilligers of personeel), maar ook door externen (bijv. plaatselijke gids).

Het uitwerken van een volledig programma vind je zelden terug bij jeugdverblijven die zich richten naar de klassieke jeugdverenigingen. Het jeugdwerk brengt immers zelf zijn

begeleiders en animatoren mee. Anders is het voor jeugdverblijfcentra die veel scholen over de vloer krijgen. Dit kan zowel gaan over het aanbieden van een avondactiviteit (bijv. karaokeavond of muziekgroepje) als over het ter beschikking stellen van een volledig uitgewerkt midweekprogramma.

Ook hier kan je groepen verder helpen door contactgevens van educatieve diensten of animatoren door te spelen. In sommige gevallen kan je zo'n dienst ook gebruiken in je promotie naar groepen toe.

DE ZORG VOOR MATERIAAL

Wanneer er voorzien wordt in animatie(middelen), moet je rekening houden met de manier waarop dit alles moet worden georganiseerd. Bied je het gratis aan, vraag je een waarborg of huurprijs of dient de groep het aan te schaffen tegen aankoop- of aanmaakkprijs?

Een keuze van animatie(middelen) is niet enkel afhankelijk van het financiële plaatje, maar ook van de nazorg. Wie animatiemiddelen aankoopt, zoals een sportkoffer, wil dat daar zorg voor wordt gedragen, en terecht, maar vroeg of laat gaat er toch iets stuk. Daarom kijk je bij de aankoop van animatiemateriaal best naar de duurzaamheid van het materiaal en naar je eigen mogelijkheden om het materiaal op een goede manier te onderhouden en controleren. Dit kan bijvoorbeeld door bij elk animatiemiddel een duidelijke handleiding en inventaris toe te voegen.

In bepaalde gevallen draag je als uitbater ook een verantwoordelijkheid. We haalden het reeds aan bij het verhuren van fietsen: deze dienen te voldoen aan de wettelijke eisen wanneer je ze uitleent. Het spreekt dus voor zich dat er telkens een grondige controle zal moeten gebeuren bij aankomst of vertrek van de groep. Tot slot is het ook aan te raden je verzekeringsmakelaar te contacteren met de vraag of het aanbieden van animatiemiddelen wel voldoende verzekerd is.

Kortom, animatiemiddelen brengen, naast de kost, sowieso ook extra werk met zich mee.

EN DIEREN?

Dieren zorgen ongetwijfeld voor de nodige animatie, zeker voor de jongste leeftijdsgroepen. Denken we bijv. aan pony's of ezels waar de kinderen (onder begeleiding) een ritje kunnen mee maken. Let wel op: als uitbater ben je verantwoordelijk voor het welzijn van de dieren. Dat houdt in dat je het dier verzorgt, voedt en huisvesting verschaft, maar ook de nodige bewegingsvrijheid gunt. Op het aantal dieren dat je kan houden, staat geen maximum, zolang je geen handel drijft. Welke dieren je mag houden, is wel bij wet bepaald. De lijst opsommen zou ons te ver leiden, maar je kan ervan uitgaan dat de meest voor de hand liggende dieren kunnen worden gehouden. Enkele voorbeelden zijn: konijnen, kippen, katten, varkens of een gedomesticeerde ezel.

ANIMATIESUBSIDIES

Wie erkend is via het decreet "Toerisme voor allen" en erover nadenkt initiatieven rond animatie te ondernemen, komt in aanmerking voor animatiesubsidies. Deze subsidies kunnen jaarlijks aangevraagd worden bij Toerisme Vlaanderen. De indiendatum is 1 maart. Een voorbeeldformulier kan je op onze website www.cjt.be vinden. Maximaal 40% van de kosten kan worden terugbetaald. Officieel worden geen minimumbedragen gehanteerd, maar omdat er toch wat administratie bij komt kijken, raden we niet aan om subsidies aan te vragen voor pakweg € 100. Een exacte definitie of lijst van wat de animatiesubsidies inhouden, bestaat niet, maar we geven je in onderstaande tabel wel enkele voorbeelden van projecten die in het verleden gesubsidieerd werden. Bij het beoordelen van de subsidieaanvragen wordt originaliteit naar waarde geschat door Toerisme Vlaanderen.

Voorbeelden van mogelijke animatieprojecten

Aankoop van springkasteel

Aankoop van didactisch materiaal voor uitbouw natuuratelier

Ontwikkelen van educatief pakket rond kinderrechten

Aankoop van kayaks, peddels en zwemvesten

Aanleg van multifunctioneel speelveld

Aankoop van klimmateriaal

Bouwen van levensgroot ganzenbord

Bouwen van podium en bijhorende lichtinstallatie

Aankoop van audiovisueel materiaal (dvd-speler, beamer,...)

Inhuren of tewerkstellen van animatoren

Naast de aankoopkosten komen dus ook bepaalde personeelskosten in aanmerking. Werk je met freelance contracten (bijv. een gids of losse sportmonitoren), dan komen deze contracten in aanmerking voor subsidiëring. Personeel (bijv. jobstudenten) dat je aanwerft voor de periode van de animatie, kan eveneens worden gesubsidieerd, ook al vind je deze mensen op je eigen loonlijst terug. Wie op de loonlijst staat van een jeugdverblijfcentrum en slechts sporadisch de animatie ondersteunt, komt niet in aanmerking voor animatiesubsidies, ook niet voor het gedeelte van de werkuren die naar animatie gingen. M.a.w. de gesubsidieerde loonkost moet duidelijk en ondubbelzinnig aan animatie kunnen worden toegewezen.